

Best practice for Dåvildtforvaltning

Danmarks Jægerforbunds jagtfaglige chef rådgiver om, hvordan jægerne skal gribe afskydningen an.

Tekst og foto: Niels Søndergaard

Hvis målsætningen for afskydningen er store trofæer, er det vigtigt at have et stort udbud af hjorte i forskellig alder, så der er noget at vælge imellem. Og så skal man have tålmodighed, så man ikke skyder mellemaldrende hjorte med lovende gevirudvikling.

NATUR: Dåvildtets udbredelse er øget flere steder i Danmark. Dels fordi der er udsat dåvildt i nye egne, dels fordi der er sket en naturlig spredning. Det giver nye jagtmuligheder og stiller samtidigt øgede krav til jægerne om forvaltning af bestandene. Totalt set i Danmark vurderes bestandene af dåvildt til at være større end kronvildtbestandene. Nogle steder i landet er dåvildtbestandene under helt eller delvist hegn eller naturligt afgrænset af vand, fordi bestand-

en befinder sig på en ø. Udbredelsen på den frie vildtbane øges imidlertid for hvert år.

Dåvildtet har en adfærd, der i nogen grad adskiller sig fra andre hjortevildtarter i den danske natur. Det gælder såvel i deres daglige fødesøgning og hvile, samt når de udsættes for jagt. Ofte optræder dåvildt i højere grad end andet hjortevildt ude i det åbne terræn. Hertil er naturligvis det faktum, at dåvildts adfærd ligesom andet vildts påvirkes af jagt. Synligheden er ofte den, der ændres ved jagt.

Dåvildt kan være vanskeligt at jage. Bl.a. fordi dyrene har et overraskende godt syn, og de spotter jægeren bedre end meget andet vildt.

Dåvildtet trives særdeles godt i det danske landskab, som er præget af en stor grad af kulturlandskab, altså marker og produktionsskov.

Samarbejde

For at sikre en minimal forstyrrelse og effektiv jagt er samarbejde på tværs af skel en god vej frem. I et tæt samarbejde kan der skabes forståelse for værdien af fælles forvaltningsmål. Hvis flere lodsejere og jægere i et givent område går sammen og afholder jagt på samme tidspunkt, vil det i reglen føre til en mere effektiv afskydning og alt andet lige en mindre forstyrrelse.

Tryghed på rejsen

Måske kender du nogle som har udtalt:

"Vi fik aldrig vores trofæer hjem."

"Alt gik galt – intet blev som lovet."

"Vi aftalte et bo i et bjælkehus med varme, men fik anvist et telt."

"Jeg troede, jeg rejste med et firma, som var medlem af Rejsegarantifonden."

"Vi fik intet ud af at klage til den danske agent, for han var kun formidler for det udenlandske firma, der havde udstedt fakturaen, og de svarede os aldrig."

Inden du bestiller din jagtrejse, så tjek om bureauet er medlem af DJA – det er DIN TRYGHED!

Kalven til venstre er tydeligvis i god kondition og har en veludviklet vinterpels. Den bør bevares i bestanden, mens kalven til højre er et oplagt emne for afskydning: Den er ikke ret stor og har en pjusket pels.

Jagttider

Dialogen om jagttid på dåvildt er indledt, flere steder er der endda helt konkrete oplæg til jagttider. I den sammenhæng er der forsat bekymringer om, hvordan de mange forskellige forvaltningsproblematikker skal løses. Generelt ønskes en fremskyndelse i processen og en løbende evaluering af jagttidene hvert andet år.

Udfordringen er at få gang i afskydningen, uden at den får negative indvirkninger på bestandsdynamikken. Når afskydningen indledes, må fokus ikke være på at skyde de ældre hjorte, da de skal sikre en effektiv og rettidig beslåning af dåerne. Det er afgørende for en kvalificeret hjortevildtforvaltning, at beslåningen af hundyr sker ved de ældre handyr. Det sikrer nemlig, at bestanden i højere grad præges af naturlig selektion – altså udvælgelse af de stærkeste individer for videre reproduktion. Det kan selvfølgelig diskuteres, om den jagtlige efterstræbelse/dødelighed kan sidestilles med de naturlige udvælgelsesmekanismer. Samtidig præger ældre dyr typisk de yngre dyr til en naturlig adfærd. Fokus for afskydning skal være på kalvene – både under udviklingen af en bestand, samt når bestanden er opbygget.

Erfaringer fra udlandet (bl.a. England og Australien) viser, at en jagttid på hjorte før jagttid på kalve og dåer resulterer i, at der samlet set nedlægges flere kalve og dåer, end hvis jagttiden på hjort placeres efter jagttid på kalve og dåer. Årsagen kan være, at en jagttid på kalve og dåer inden jagttid på hjorte får nogle jægere til at vente med jagtudøvelse, til der er jagttid på hjort, fordi det har højere prioritet at nedlægge hjort. Jægeren ønsker ikke at skyde kalve og dåer, da forstyrrelsen risikerer at skræmme hjortene væk fra området.

Samme tendens ses på jagter, hvor der må nedlægges hjorte samt kalve og dåer. Hvis parolen siger, at der må nedlægges hjort, bliver der ofte kun nedlagt få kalve og dåer, fordi mange jægere venter, til hjorten kommer. Derfor udnytter de ikke oplagte muligheder for at nedlægge kalv eller då.

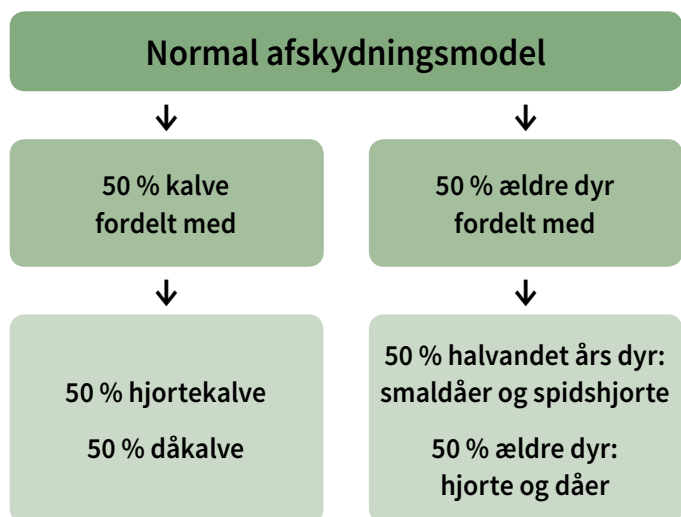
Altså: Ved jagttid på hjorte før jagttid på kalve og dåer viser erfaringer fra England og Australien, at der skydes flere kalve og dåer.

Vildtpleje

Dåvildtet søger hovedparten af føden på landbrugsarealer og lysåbne naturarealer. Fodring af dåvildt er et meget udbredt tiltag. Overordnet set mangler dåvildt ikke føde, men mange jægere har stor glæde ved at fodre. Det er vigtigt, at fodring sker med de rette foderemner og ikke mindst med kontinuitet på det rette tidspunkt af året.

Optimal afskydning

Er en bestand etableret i et givent område, og er målet sikring af en naturlig kønssammensætning, kan man ud af en efterårsbestand på 100 dyr skyde 37 dyr (kilde: DCE) fordelt på:

Modellen forudsætter, at kalvedødeligheden er lav (5-10 procent). Det samme gælder voksendødeligheden (mindre end 5 procent).

Da hjortene er det mest eftertragtede jagtbytte, oplever man i visse bestande en skæv kønsfordeling. Derfor skal der skydes lige mange gamle hjorte og gamle dåer. Naturligt vil der ikke være en lige kønsfordeling.

Prioriter afskydningen af såvel hjorte, kalve og dåer, der er små af krop. Det er generelt et rigtig godt udgangspunkt for en kvalificeret afskydning.

Sammenlignet med andet hjortevildt kan dåvildt være særdeles vanskeligt at afskyde: Det optræder ofte i store rudler og har meget gode øjne til at opdage eventuelle farer. Selv i hegn med forholdsvis afgrænset areal vil man opleve, at dåvildt kan være imponerende snu og meget udfordrende at jage. Afskydning af dåvildt kræver godt jægerhåndværk.

Vægt på dyrene

Hvis man har mulighed for at følge vægten på dyrene, vil det være en god indikator for, hvorledes bestandstætheden er i forhold til områdets bæreevne. Hvis der er faldende vægt, vil det ofte være et udtryk for, at der er for mange dyr i forhold til områdets bæreevne, og man bør skyde flere. nis@jaegerne.dk